

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МЕДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор медичного інституту

_____ В.А. Сміянов

“ ___ ” _____ 2015р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
з навчальної дисципліни “Практика внутрішньої медицини”
для студентів III курсу
зі спеціальності 7.110101 “Лікувальна справа”**

**Кафедра сімейної та соціальної медицини
Витяг із навчального плану**

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Аудиторних				
		Лекцій	Практ. занять			
	39	0	10	29	3-й	Диф. залік

Зав. кафедри сімейної
та соціальної медицини

проф. В.Ф. Орловський

Затверджено на засіданні кафедри сімейної та соціальної медицини,
протокол № _ від ___ серпня 2015 року.

Суми – 2015

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма з сестринської виробничої практики для студентів 3 курсу розроблена з урахуванням вимог до практичної підготовки студентів вищих медичних закладів освіти зі спеціальності 7.110101 "Лікувальна справа" та згідно умов кредитно – модульної системи за Болонським процесом навчання.

Програма складена у відповідності з наступними нормативними документами:

- освітньо-кваліфікаційними характеристиками (ОКХ) і освітньо-професійними програмами (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 за №239 “Про затвердження складових галузевих стандартів вищої освіти з напрямку підготовки 1101 “Медицина”;

- експериментальним навчальним планом, розробленим на принципах Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) і затвердженим наказом МОЗ України від 31.01.2005 за №52 “Про затвердження та введення нового навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Спеціаліст” кваліфікації “Лікар” у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації України за спеціальностями “Лікувальна справа”, “Педіатрія”, “Медико-профілактична справа”;

- рекомендаціями щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін, затвердженими наказом МОЗ України від 24.03 2004 за №152 “Про затвердження рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” зі змінами та доповненнями, внесеними наказом МОЗ України від 12.10.2004 за №492 “Про внесення змін та доповнень до рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін”;

- наказом МОЗ України від 31.01.03 за №148 “Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації у системі вищої медичної та фармацевтичної освіти”;

- інструкцією про систему оцінювання навчальної діяльності студентів за умови кредитно-модульної системи організації навчального процесу (Медична освіта у світі та в Україні. Затверджено МОЗ України як навчальний посібник для викладачів, магістрів, аспірантів, студентів. Київ. Книга плюс. 2005);

- типовою програмою навчальної дисципліни «Сестринська практика» МОЗ

Відповідно до навчального плану, проходження сестринської практики передбачено у VI семестрі, коли студентом набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, розпочато вивчення клінічних дисциплін - пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії та загальної хірургії, з якими інтегрується програма виробничої практики. У свою чергу, сестринська практика формує засади вивчення студентом подальших клінічних дисциплін - внутрішньої медицини, педіатрії, хірургії, анестезіології та інтенсивної терапії, що передбачає інтеграцію з цими дисциплінами "по вертикалі" та формування умінь застосовувати знання з сестринської справи в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою відповідно до вимог Болонської декларації.

Відповідно до Наказу МОЗ України № 414 від 23.07.2007 р., обсяг навчальних годин з дисципліни «Сестринська практика» (практика), яка вивчається студентами на III курсі, було змінено та викладено у такій редакції:

Кредитів ECTS - 4. Кількість годин: усього - 120, з них аудиторних - 80, самостійна робота студентів - 40.

Сестринська практика проводиться безпосередньо у трьох відділеннях стаціонару - терапевтичному, хірургічному, педіатричному - і представлена трьома модулями. Модуль

1 «Внутрішня медицина» складається з 1 змістового модулю.

Модуль 1. Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри терапевтичного відділення.

Змістовий модуль 1:

1. Принципи діяльності та організація роботи медичної сестри терапевтичного стаціонару. Професійні дії медичної сестри щодо забезпечення діагностичного та лікувального процесу у відділеннях терапевтичного стаціонару

Проходження сестринської практики здійснюється шляхом проведення практичних занять та самостійної роботи студентів.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами.

Підсумковий модульний контроль проводиться після завершення проходження сестринської практики у терапевтичному відділенні, виставляється загальна оцінка за модуль 1 «Внутрішня медицина».

Оцінка за дисципліни «Сестринська практика» являє собою середнє арифметичне оцінок за модулі, є рейтинговою, виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням поточної успішності та підсумкового модульного контролю і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні. Для тих студентів, які хочуть поліпшити успішність з дисципліни за шкалою ECTS, підсумковий контроль засвоєння модуля здійснюється відповідно до нормативних документів додатково за графіком, затвердженим у навчальному закладі.

2. МЕТА ПРОВЕДЕННЯ СЕСТРИНСЬКОЇ ПРАКТИКИ

полягає у досягненні основних кінцевих цілей, визначених у освітньо-професійній програмі підготовки фахівця за спеціальностями 7.110101 "Лікувальна справа":

- демонструвати володіння методикою застосування стандартів медичних технологій у практичній діяльності медичної сестри;
- демонструвати володіння навичками організації режиму та догляду за хворими з різними захворюваннями терапевтичного профілю;
- демонструвати вміння ведення медичної документації стаціонарного лікувального закладу;
- демонструвати вміння спілкуватися з колегами, хворими та їх родичами з урахуванням їх психологічних особливостей, сприяти створенню здорового психологічного клімату у медичному середовищі.

2.ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ОСНОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПРОФЕСІЙНІ ДІЇ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ

Змістовий модуль 1. Принципи діяльності й організація роботи медичної сестри терапевтичного стаціонару

Конкретні цілі:

- визначати зміст і основні засади професійної діяльності медичної сестри;
- демонструвати володіння навичками організації роботи медичної сестри приймального та загально терапевтичного відділення.
- набути професійних навичок роботи медичної сестри маніпуляційного, процедурного кабінетів і кабінету функціональної діагностики терапевтичного стаціонару;
- демонструвати володіння навичками організації режиму та догляду за хворими з різними терапевтичними захворюваннями;

- демонструвати володіння основними принципами медичної етики та деонтології

Тема 1. Морально-етичні та деонтологічні засади медсестринства в Україні. Організація роботи основних структурних підрозділів терапевтичного стаціонару.

Деонтологічні основи сестринської справи. Етичний Кодекс медичної сестри України. Кодекс міжнародної Ради медичних сестер. Клятва Флоренс Найтінгейл. Моральна та правова відповідальність медичної сестри перед суспільством. Гарантії та захист законних прав медичної сестри. Перелік наказів Міністерства охорони здоров'я України, які регламентують діяльність медичної сестри терапевтичного відділення.

Правова відповідальність медичної сестри перед суспільством. Гарантії та захист законних прав медичної сестри. Основи законодавства про охорону здоров'я в Україні. Перелік наказів Міністерства охорони здоров'я України, які регламентують діяльність медичної сестри терапевтичного відділення.

Структура та функції терапевтичного стаціонару. Основні підрозділи терапевтичного стаціонару: приймальне відділення, відділення терапевтичного профілю, діагностичні відділення, клінічні лабораторії. Функціональні обов'язки медичної сестри основних підрозділів терапевтичного стаціонару.

Тема 2. Документація медичної сестри терапевтичного стаціонару. Виписування й облік сильнодіючих і наркотичних речовин. Обов'язки і дії палатної медичної сестри відділення терапевтичного профілю.

Перелік документації, що ведеться медичною сестрою в різних підрозділах терапевтичного стаціонару. Основні правила зберігання медикаментозних препаратів та інструментарію. Основні вимоги до проведення дезінфекції, передстерилізаційного очищення інструментарію. Контроль якості передстерилізаційного очищення інструментарію щодо наявності крові та миючих засобів. Стерилізація інструментарію для багаторазового використання. Правила виписування і обліку сильнодіючих речовин. Обов'язки медичної сестри щодо підтримання лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів терапевтичного відділення.

Організація роботи поста медичної сестри. Документація, що заповнюється палатною медичною сестрою, та правила її ведення. Реєстрація пацієнтів, що надходять до відділення. Термометрія, вимірювання артеріального тиску, дослідження пульсу з внесенням даних до температурного листка. Робота з листком призначень. Правила забезпечення пацієнтів таблетованими та розчинними лікарськими препаратами.

Тема 3. Обов'язки і дії маніпуляційної медичної сестри відділення терапевтичного профілю. Обов'язки і дії медичної сестри приймального відділення

Організація роботи сестри маніпуляційного кабінету. Основна документація маніпуляційного кабінету. Правила зберігання й обліку медикаментозних засобів і медичного інструментарію у маніпуляційному кабінеті. Підготовка маніпуляційного стола до роботи. Техніка виконання підшкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних ін'єкцій. Розрахунок дози розчинного антибіотика. Правила заповнення систем для трансфузії та проведення внутрішньовенних вливань.

Організація роботи приймального відділення. Документація, що заповнюється в приймальному відділенні. Правила антропометрії та основних вимірювань, що проводяться при поступленні хворих до стаціонару. Значення первинного гігієнічного огляду хворих та санітарної обробки. Дії медичної сестри приймального відділення при підозрі на педикульоз та коросту.

Тема 4. Забезпечення діагностичного та лікувального процесу середнім медичним персоналом у спеціалізованих відділеннях.

Методика та техніка реєстрації електрокардіограми, фонокардіограми. Найпростіший аналіз їх основних елементів. Ознайомлення з методикою ехокардіографічного дослідження. Проведення досліджень функції зовнішнього дихання. Робота медичної сестри кабінету функціональної діагностики.

Основні правила підготовки хворого до проведення гастроскопії, ректороманоскопії, колоноскопії, ультразвукового дослідження органів черевної порожнини. Основні види клізм і правила їх застосування. Підготовка хворих і необхідного обладнання для взяття калу на яйця гельмінтів, приховану кров, копрограму. Правила взяття сечі для аналізу та дослідження за методиками Зимницького, Нечипоренка, Аддіса-Каковського, їх діагностичне значення. Підготовка та проведення шлункового та дуоденального зондувань. Промивання шлунка, способи його виконання, взяття промивних вод для дослідження. Підготовка зондів, катетерів, наконечників до маніпуляцій.

Ознайомлення з проведенням фізіотерапевтичних процедур (гідротерапевтичних, світлових, електромагнітних): методика їх відпускання, наглядання за хворими та надання першої долікарської допомоги у разі погіршення стану хворого при проведенні фізіотерапевтичних процедур (для відпрацювання практичних навичок кафедрою обирається перелік процедур з огляду на можливості клінічної бази виробничої практики).

Тема №5. Підсумкове заняття.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

З дисципліни: «Сестринська практика: цикл внутрішньої медицини»

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Морально-етичні, деонтологічні та законодавчі засади медсестринства в Україні. Організація роботи основних структурних підрозділів терапевтичного стаціонару	2
2.	Документація медичної сестри терапевтичного стаціонару. Виписування й облік сильнодіючих і наркотичних речовин. Обов'язки і дії постової медичної сестри відділення терапевтичного профілю	2
3.	Обов'язки і дії маніпуляційної медичної сестри відділення терапевтичного профілю. Обов'язки і дії медичної сестри приймального відділення	2
4.	Забезпечення діагностичного та лікувального процесу середнім медичним персоналом у спеціалізованих відділеннях	2
5.	Підсумкове заняття	2
РАЗОМ		10

ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

при вивченні модуля 1 „Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри терапевтичного відділення”

№ з/п	Зміст	Кількість годин	Вид контролю
1.	Ознайомлення з посадовими інструкціями та чинними наказами, що регламентують професійну діяльність медичної сестри	5	Поточний, підсумковий модульний
2.	Підготовка до практичних занять	10	Поточний
3.	Самостійне відпрацювання навичок і умінь, наведених у плані практичної підготовки	10	Поточний, підсумковий модульний
4.	Заповнення основної звітної документації - щоденника виробничої практики та підсумкового звіту	2	Поточний
5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	2	Підсумковий модульний
	РАЗОМ	29	

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

для підсумкового модульного контролю з модуля 1 „Основні обов'язки та професійні дії медичної сестри терапевтичного відділення”

1. Провести облік медикаментозних засобів у маніпуляційному кабінеті.
2. Виписати сильнодіючий або наркотичний засіб.
3. Продемонструвати правила заповнення температурного листка.
4. Провести дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.
5. Провести взяття крові для біохімічного дослідження.
6. Провести взяття крові для гемостазіологічного дослідження.
7. Продемонструвати методику виконання підшкірної ін'єкції.
8. Продемонструвати методику виконання внутрішньом'язової ін'єкції.
9. Розрахувати дозу розчинного антибіотика згідно з листком призначень.
10. Підготувати систему та ввести внутрішньовенно крапельно препарат.
11. Підготувати необхідні розчини та продемонструвати правила поводження з одноразовим шприцом після його застосування.
12. Підготувати необхідні розчини та провести передстерилізаційну обробку інструментарію для багаторазового використання.
13. Проконтролювати якість передстерилізаційної обробки інструментарію.
14. Продемонструвати методику взяття мазків з носа та зіва.
15. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання очисної клізми.
16. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання

- сифонної клізми.
17. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання масляної клізми.
 18. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати на муляжі методику виконання гіпертонічної клізми.
 19. Провести реєстрацію ЕКГ у 12 відведеннях.
 20. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику накладання зігрівального компресу.
 21. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику накладання мазевої пов'язки.
 22. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику закапування крапель у очі та закладання мазі в кон'юнктивальний мішок.
 23. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику застосування гірчичників.
 24. Підготувати відповідні засоби та продемонструвати методику застосування медичних банок.
 25. Продемонструвати методику подавання зволоженого кисню хворому.
 26. Продемонструвати методику користування різними типами інгаляторів.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «СЕСТРИНСЬКА ПРАКТИКА:ЦИКЛ ТЕРАПІЇ»

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою практики.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модуля (залікового кредиту) - 200, у тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів (60 %), за результатами модульного підсумкового контролю - 80 балів (40 %).

Перерахунок поточної успішності студентів при вивченні курсу пропедевтики внутрішньої медицини (1 модуль):

Оцінка "відмінно" - 30 балів

Оцінка "добре" – 23 балів

Оцінка "задовільно" – 16 балів

Оцінка "незадовільно" - 0 балів

Максимальні бали оцінювання студентів при вивченні модуля представлені в таблиці. За поточну навчальну діяльність студент може отримати максимум 120 балів. Ця оцінка вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці "відмінно".

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «задовільно» на кількість тем у модулі і складає 64 балів.

Підсумковий модульний контроль

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які виконали програму даного модулю та отримали за поточну успішність мінімальну кількість балів

(64 балів), та не мають невідпрацьованих занять.

Підсумковий модульний контроль передбачає відповідь на теоретичні питання (максимум 20 балів), вирішення ситуаційних задач (максимум 20 балів) та комп'ютерне тестування (40 балів).

Розподіл балів по видам контролю знань студентів

Оцінка	Теоретичні питання	Ситуаційні задачі	Комп'ютерне тестування
Відмінно	17-20	17-20	40
Добре	14-16	14-16	30
Задовільно	11-13	11-13	21
Не задовільно	0	0	0

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час модульного контролю, складає 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 41 бали.